

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi kultúrákban
2025.04.23.

A húsvéti ünnepek öröme a múlt héten kellemes tavaszi napokban volt részünk. Az eleinte gyakori erős légmozgás mellett – amely továbbra is nehezítette a szükséges permetezéseket – sajnos a talajaink és növényeink is tovább nélkülözték a csapadékot. Eső nagyon változó mennyiségben hullott az ország területén, mindössze 3,0-15,0 mm között volt mérhető. A levegő melegedésével a talajhőmérséklet értékek is emelkedtek, így már a gazdaságok többségében megkezdték a napraforgó és a kukorica vetését.

Az 1-3 szárcsomós állapotú őszi búzában továbbra is észlelési szintű a **lisztharmat** és a **szeptóriás levélfoltosság** fellépése. Egy-egy sűrűbb vetésű, érzékeny állományban látható a lisztharmat kismértékű erősödése de nem számottevő. A **vetésfehérítő bogarak** egyedszáma általában kártételi küszöbszint alá csökkent, emellett továbbra is fontos a kártevő táblaszintű felmérése mert egy-egy körzetben, góc-szerűen nagyobb népesség is kialakulhat. A párosodás folyamatos, a tojásrakás kezdeti stádiumban van, alacsony szintű. Az alföldi régióban megjelentek a **poloskák** első egyedei (2 db imágó/10 hálócspás), számuk egyelőre nem jelentős. Szintén az alföldi megyékben jellemző elsősorban a napraforgó előveteményű búza táblákon, a **napraforgó árva kelés** megjelenése. A védekezésre fel kell készülni az érintett gazdaságokban.

Őszi árpában a **pirenofóras (hálózatos) levélfoltosság** tünetei enyhén erősödtek, a táblák többségén megtalálható kisebb-nagyobb mértékben a betegség. A **barna levélfoltosság** fellépése nem általános, de ahol eddig is jellemző volt ott a terjedése a későbbiekben is valószínűsíthető (1. fotó). A betegségek fertőzéséhez a jelenlegi hőmérsékleti viszonyok mellett a csapadék vagy a magas páratartalom elengedhetetlen, valamint további hajlamosító tényezőként tarthatjuk számon a sűrű, nehezen felszáradó állományokat is.

1. fotó: Erősödő barna levélfoltosság őszi árpán (2025.04.19.)

Őszi árpában megkezdődött a **levéltetvek** betelepülése, a bujább állományokban népességük folyamatosan nő, több esetben alakultak ki egybefüggő kolóniák is (2. fotó).

2. fotó: Levélzetvek egybefüggő kolóniái őszi árpán (2025.04.19.)

A repce fejlődésére, a virágzás intenzitására kedvezően hatott a meleg időjárás. A táblák többsége a virágzás különböző stádiumaiban van, így a **repcefénybogár** kártételi veszélye folyamatosan csökken. Ezt a pozitív tendenciát a jelentős mértékben visszaesett egyedszám is megerősíti, amely napsütéses, szélcsendes napokon is csupán 10-20 db imágót jelentett 10 hálócsapásban. A **repcebecő-ormányos** egyedei szintén a legtöbb táblán megfigyelhetők, de népességük egyelőre csekély, kártételi küszöbszint alatti. A **repceszár-ormányos** imágóinak száma észlelési szintűre csökkent a csapdafogások során, ellenben a lárvák többsége már behúzódott a levélnyelekből a szárba és folyamatosan károsítanak (3. fotó).

3. fotó: A repceszár-ormányos kártétele és lárvái a szárban (2025.04.20)

A kártevők folyamatos, tábla szintű megfigyelése a védekezési technológiák függvényében javasolt. Amennyiben a virágzás ideje alatt újabb védekezésre lesz szükség, vegyük figyelembe, hogy a repce 50 %-os virágzását (BBCH 65) követően használhatunk újra acetamiprid hatóanyagú inszekticideket. E készítményeket ha tebukonazol hatóanyag tartalmú fungiciddal tervezzük kijuttatni, a kombinációt csak méhkímélő technológiában alkalmazhatjuk. A permetezési döntés előtt, az egyes készítmények engedélyokiratából javasolt tájékozódni a kijuttatás szabályaival kapcsolatban.

A kelő napraforgóban észlelési szintű a **barkók** kártétele, mely többnyire a tábla szélekre korlátozódik. A kártevők megfigyelése javasolt.

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.